

**Klimat- och
näringslivsdepartementet**

kn.remissvar@regeringskansliet.se
magnus.moreau@regeringskansliet.se

**Tjänsteutlåtande - förslag till yttrande över Promemorian
”Tillfällig åtgärd för att underlätta försvarsövningar under särskilda
förhållanden” – dnr KN2023/00937**

Ärende

Klimat- och näringslivsdepartementet har tillställt kommunen en remiss om tillfälliga åtgärder för att underlätta försvarsövningar under särskilda förhållanden.

Yttranden ska vara regeringskansliet tillhanda senast den 5 maj.

Promemorians innehåll i korta drag

I promemorian föreslås en ny, tillfällig bestämmelse i miljöprövningsförordningen (2013:251) som ger Försvarsmakten rätt att vid militära övningar avvika från de villkor och försiktighetsmått som gäller enligt tillstånd eller föreläggande för en sådan verksamhet som avses i förordningens 24 eller 30 kap., om det är nödvändigt för militärt samarbete med andra länder. Sådana villkor och försiktighetsmått syftar till att skydda människors hälsa och miljön. Syftet med den föreslagna tillfälliga bestämmelsen är att öka möjligheterna för Försvarsmakten att bedriva militärt samarbete och öva tillsammans med andra länders försvarsmakter. Det föreslås även att Försvarsmakten så snart som möjligt ska underrätta tillsynsmyndigheten om övningar som kan göra sådana avvikelser nödvändiga.

Bestämmelsen föreslås träda i kraft den 12 juni 2023 och upphöra att gälla vid utgången av december 2023.

Konsekvenser för enskilda, miljön och kommunen

Av promemorian framgår att ändring av en redan pågående och prövad miljöfarlig verksamhet kan vara tillståndspliktig. Beroende på hur omfattande verksamheten och ändringen är kan det också finnas krav på samråd och på underlaget för prövningen, som avslutas med en dom eller ett beslut. Med denna lösning uteblir den processen. Den enskilde har dock fortfarande möjlighet att vända sig till tillsynsmyndigheten, Försvarsinspektören för miljö och hälsa, i frågan om Försvarsmakten håller sig inom det utökade utrymme som myndigheten föreslås få.

Förslaget bedöms kunna ge miljökonsekvenser i form av ökat buller och kan också innebära en viss ökad användning av luftfartyg och fordon som drivs av fossila bränslen. De allierades luftfartyg kan t.ex. medföra förhöjda bullernivåer (dock utan att påverka total flygbullernivå över tid). Även utsläppsmängden från luftfartyg kan variera jämfört med svenska militära luftfartyg. Den svenska försvarsmaktens vapensystem, fordon och luftfartyg kommer dock även framöver att kunna utgöra utgångspunkten för beräkningar av den totala verksamhetens miljökonsekvenser. Det totala antalet flygrörelser bedöms inte heller öka. Verksamheten kring skjutfält bedöms främst påverka omgivningarna genom det buller som uppstår till följd av skjutning och sprängning. Bullret kan vara en källa till störning för människor som bor i omgivningarna runtomkring skjutfälten. Försvarsmakten begränsar bullerpåverkan genom att – i den mån det är möjligt – planera sin verksamhet så att så få boende som möjligt skall beröras av skottbuller över gällande riktvärden för dagtid och vardagar kvällstid. Verksamheten som bedrivs under helger, kvälls- och nattetid är mindre omfattande, men brukar innebära att fler boende kan beröras av ljudnivåer eller buller över gällande riktvärden, då riktvärdena för helg-, kvälls- och nattetid är lägre än för dagtid.

De verksamheter som berörs av förslaget ligger spridda över hela landet och ibland i relativt tätbebyggda områden. Kommuner och regioner påverkas inte i direkt eller formell mening av förslagen, men däremot kan förslaget påverka de som bor där. Kommunernas och regionernas invånare kommer med andra ord att kunna märka av ökad verksamhet vid vissa försvarsverksamheter.

Miljöprövningsförordningen

Förslaget innebär att en ny paragraf införs i miljöprövningsförordningen enligt nedan:

1 kap 16§:

Försvarsmakten får vid militära övningar avvika från de villkor och försiktighetsmått som gäller enligt tillstånd eller föreläggande för en sådan verksamhet som avses i 24 eller 30 kap., om det är nödvändigt för militärt samarbete med andra länder.

Försvarsmakten ska så snart som möjligt underrätta Försvarsinspektören för hälsa och miljö om övningar som kan göra sådana avvikelser nödvändiga.

Förlag till yttrande

Myndighetsnämnden ställer sig positiv till den tillfälliga lagändringen men har noterat att datumen för när bestämmelsen föreslås att upphöra inte är helt tydlig. I den inledande texten i promemorian på sidan 3 framgår att den ska upphöra att gälla vid utgången av december 2023 medan det i stycket 5.2 sidan 10 framgår att den ska upphöra att gälla den 1 juli 2024.

I samband med övningarna vore det önskvärt om Försvarsmakten så snart som möjligt sammanställer en information till kommunen om övningarna och hur medborgarna kan komma att beröras. Ett informationsmaterial som kommunen sedan kan sprida i sina informationskanaler.

För Miljö- och byggenheten

Åsa Andersson
Miljö- och byggchef